

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี*

POLITICAL PARTICIPATION OF CITIZENS IN NONGTHABURI PROVINCE

ธิติวติ มั่นมี, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, สุรพล สุธะพรหม

Thitiwut Manmee, Termsak Thongin, Surapon Suyaphrom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: armmo_2006@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 กลุ่ม จำนวน 19 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูปหรือคน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า 1.ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อส่วนร่วม 2.ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง ประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ อุทิศตนเพื่องานด้วยการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง 3.ด้านการรณรงค์เลือกตั้ง ประชาชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการรณรงค์เลือกตั้ง เสียสละเวลาในการร่วมรณรงค์แจกใบปลิวเลือกตั้ง 4.ด้านการเลือกตั้ง ประชาชนให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้สมัครและผู้เลือกตั้ง 5.ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองด้วยการร่วมปฏิเสธกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรมด้วยวาจาที่ไพเราะ อุทิศตนเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำสำคัญ: การประยุกต์หลักพุทธธรรม; การส่งเสริม; การมีส่วนร่วมทางการเมือง

Abstract

Objectives of this research paper were: 1. To present the application of Buddhist principles for the Provincial Election Committee. 2. To promote political participation of the people in Nonthaburi Province using qualitative research methodology. Field data were collected from 5 groups of 19 key informants using a semi-structured interview as a data collection tool. Analyzed the data with contextual content analysis techniques. Data were also collected from participants in focus group discussion. The data were analyzed using contextual content analysis techniques.

The findings were as follows: Communication and Buddha-dharma Principles application for promoting people's political participation in Nonthaburi Province was found to be 1. Voting aspect: the public was enthusiastic about working for the common good. 2. Election conduct: people participated in observation and dedicated themselves to their work by being part of the polling station committee. 3. Election Campaign: people had good human relations in election campaigns and sacrificed their time to participate. 4. Elections: people valued every election. Respected the rights and freedoms of candidates and electors. 5. Political decision-making: people participated in political decision-making by rejecting unfair election laws in eloquent speeches and dedicated to political involvement.

Keywords: Application of Buddhist Principles; Promotion; Political Participation

บทนำ

การเมืองเป็นเรื่องของการตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ การจัดสรรทรัพยากร อันมีอยู่จำกัดในสังคมให้กระจายตัวอย่างเป็นธรรม การเมืองจึงเป็นเรื่องของ “การใช้และการควบคุมอำนาจ” ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม การสื่อสารจึงกลายเป็นกลไกสำคัญทางการเมืองที่จะเชื่อมโยงผู้ปกครอง กับผู้ใต้ปกครองผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ดังนั้น การเมืองจึงผูกพันอยู่กับการสื่อสารจนไม่สามารถแยกจากกันได้ (เสถียร เขยประทับ, 2540) การสื่อสารทางการเมืองจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และการตัดสินใจของประชาชนอย่างกว้างขวาง (นันทนา นันทวโรภาส, 2563) รัฐบาลทุกรัฐบาลในฐานะองค์กรทางการเมืองที่เข้ามาใช้อำนาจรัฐก็ย่อมมีแนวคิดทางการเมือง

นโยบาย และข้อมูลข่าวสารเฉพาะของตนที่ต้องการเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบและสนับสนุน จึงมีความพยายามใช้การสื่อสารในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น วรรณกรรม การแสดง บทเพลง คำขวัญ การแถลงข่าว การแถลงนโยบาย การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ เป็นต้น ผ่านทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ในการสื่อสารกับประชาชนให้ทั่วถึงมากที่สุด เพื่อให้ภารกิจทางการเมืองทั้งหลายของรัฐบาลสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่นหรือประสบความสำเร็จ การสื่อสารทางการเมือง จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลทุกระบอบการปกครอง และมีผลต่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองโดยรวม (เสรี วงษ์มณฑา, 2540)

ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความจำเป็นต่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ และทัศนคติที่มีต่อสถานการณ์ทางการเมืองรวมถึงระบบการเมืองที่เป็นอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์หรือบทบาททางการเมืองของแต่ละบุคคล รวมทั้งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองนั้นยังเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองให้แก่รัฐบาลอีกด้วย ดังมีคำกล่าวที่ว่า “ผลลัพธ์สุดท้ายของการสื่อสารทางการเมือง คือ การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมือง” (วรัญญา ประเสริฐ, 2560) ด้วยความตระหนักในอิทธิพลของการสื่อสารต่อการเมือง จึงทำให้มีรูปแบบของรายการสื่อสารทางการเมือง เป็นรายการที่ฝ่ายบริหารประเทศผลิตขึ้นมาเพื่อให้ผู้บริหารประเทศในช่วงเวลานั้นทำการสื่อสารกับประชาชนผ่านสื่อมวลชนที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ นับว่าการสื่อสารทางการเมืองผ่านช่องทางสื่อมวลชนมีศักยภาพที่จะสามารถสร้างประโยชน์ให้กับรัฐบาลในทางใดทางหนึ่ง จากในอดีตที่ผ่านมา ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2473 โยเซฟ เกิบเบิลส์ รัฐมนตรีกระทรวงโฆษณาชวนเชื่อของนาซีในขณะนั้น ได้ใช้ประโยชน์จากสื่อทั้งหนังสือพิมพ์ ใบปลิว และวิทยุ ในการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ของ ฮิตเลอร์ ให้มหาชนยอมรับและเทคะแนนนิยมให้กับ ฮิตเลอร์ เป็นอย่างมาก นำไปสู่การสร้างความเป็นวีรบุรุษและการปฏิวัติวัฒนธรรมในเวลาต่อมา (ปิยะฉัตร ไหมแก้ว, 2552) คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเลือกตั้งและส่วนอื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ดังนั้นหน่วยงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นหน่วยงานต้นที่สามารถสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่นั้นได้เป็นอย่างดี แต่ที่สำคัญที่สุดในการทำความเข้าใจให้ประชาชนมีความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือ การสื่อสาร เพราะการสื่อสารถ้าสื่อสารไม่ตรงหรือไม่อธิบายให้ชัดเจน ผู้รับสารคือประชาชนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ (นันทนา นันทวโรภาส, 2563)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นดั่งเส้นใยสมองของรัฐบาล หากปราศจากซึ่งการสื่อสารรัฐบาลก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้ (Deutsch, 1965) จากเหตุการณ์มวลมหาประชาชนขับไล่รัฐบาลทหารเสียงข้างมากที่มาจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา ตั้งแต่ทำตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อ

ประชาชนสมัยรัฐบาลที่ผ่านมา การสื่อสารทางการเมืองปรับเปลี่ยนมาใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียในการแจ้งข่าว นัดหมาย หรือการตอบโต้ข้อเท็จจริงของแต่ละฝ่าย จนนำไปสู่การชุมนุมครั้งใหญ่ที่เรียกว่า “ชัตดาวนกรุงเทพฯ” สุดท้ายเมื่อไม่มีทางออกของความขัดแย้งสองขั้ว อำนาจนอกระบบจึงเข้ามามีการจัดการรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เพื่อล้มกระดาน และเริ่มต้นใหม่ โดยการปฏิรูปประเทศไทยในทุก ๆ ด้านก่อนไปสู่การเลือกตั้ง เพื่อเริ่มต้นกระบวนการประชาธิปไตยตามวิถีสากลต่อไป อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองเมืองมืองค์ประกอบสำคัญคือ 1. ผู้ส่งสาร หรือผู้สื่อสาร ซึ่งในสังคมไทยส่วนใหญ่คือ กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง และผู้ใช้อำนาจรัฐ 2. สารหรือข้อมูลข่าวสารที่ต้องการสื่อสารไปยังประชาชน 3. ช่องทาง หรือสื่อที่เป็นทางผ่านของข้อมูลข่าวสาร และ 4. ผู้รับสารคือประชาชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม ในส่วนของผู้สื่อสาร แม้เราจะมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย (โดยรูปแบบ) เป็นเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษแล้ว แต่วัฒนธรรมทางการเมืองของเรายังเป็นแบบคับแคบ ไพร่ฟ้า คือ เป็นเรื่องของคนมีอำนาจวาสนา เป็นเรื่องของคนบางตระกูลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นนักการเมือง ไม่ใช่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า มีส่วนร่วม อย่างที่เราต้องการให้เป็น สารที่สื่อออกมาจึงเพียงให้ประชาชนรับรู้ และทำตามความต้องการของฝ่ายที่มีอำนาจ ตามวาทกรรม “เชื่อผู้นำชาติพ้นภัย” “มาลानาไทย” “ตาตุดาวเท้าติดดิน” “เปลี่ยนสนามรบเป็นตลาดการค้า” “ทำสงครามกับความยากจน ยาเสพติด” เป็นต้น ส่วนของผู้รับสารคนที่มีการศึกษาในระบบระดับสูงให้ความสนใจต่อการเมืองน้อยกว่าคนที่มีการศึกษาในระบบระดับต่ำกว่า เช่นเดียวกับผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่มั่นคง มักจะมีความสนใจทางการเมืองสูงกว่าคนที่มีความฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมั่นคงกว่า เป็นต้น การเมืองไทยจึงตกอยู่ในมือของผู้มีบุญทางอำนาจวาสนา ในฐานะผู้นำทางการเมืองกับคนด้อยโอกาส ในฐานะฐานคะแนนเสียงผู้สนับสนุนประชาชนผู้ยากไร้ และด้อยโอกาสทำหน้าที่ไปเลือกตั้งนักการเมืองเสียงข้างมากมาจัดตั้งรัฐบาลแต่ประชาชนที่มีฐานะเป็นชนชั้นกลางในเมืองมักทำหน้าที่ถอดถอนหรือล้มรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเพราะมีความเห็นว่าขาดความชอบธรรม เนื่องจากมาจากการทุจริต ซื่อสัตย์ ขาดเสีย และกระทำการทุจริตคอร์รัปชันฉ้อฉลจนเกินจะรับไหว

จังหวัดนนทบุรีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งถึง 992,876 แต่จากสถิติการเลือกตั้งการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่ผ่านมา ประชาชนในจังหวัดนนทบุรีเองกลับมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งค่อนข้างน้อย กล่าวคือ สถิติการใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.จำแนกตามจังหวัด เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 992,876 ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 761,081 คิดเป็น ร้อยละ 76.65 ถ้าเรียงตามจังหวัดผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศจากมากไปน้อย จะเห็นว่าจังหวัดนนทบุรี อยู่ลำดับที่ 33 จากทั้งหมด 76 จังหวัดและสถิติการ

ใช้สิทธิเลือกตั้ง อบจ. เมื่อวันที่ 20 เดือนธันวาคม พ.ศ.2563 ที่ผ่านมาผู้มีมาใช้สิทธิเลือกตั้ง 488,991 คิดเป็น ร้อยละ 49.55 เรียงตามจังหวัดผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจากมากไปน้อย จังหวัดนนทบุรี จัดอยู่ลำดับที่ 76 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดนนทบุรี, สถิติการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 - 2563) ถือว่าอยู่อันดับรั้งท้ายของประเทศ นี่อาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ หนึ่งในนั้นคือการสื่อสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั่นคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนนทบุรีนั่นเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One shot Non-Experiment Case Study)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 19 รูปหรือคน ประกอบด้วย ผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน ประชาชน จำนวน 5 คน และนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 5 รูปหรือคน

3. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและลึกซึ้ง โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบที่ทั้งที่เป็นทางการโดยใช้ประเด็นคำถามที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสู่การสนทนา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีบทบาทกำหนดทิศทางการสนทนาร่วมกับผู้สัมภาษณ์เพื่อบรรลุเป้าหมายในการทำความเข้าใจประเด็นคำถาม และสนทนาให้ได้สาระสำคัญตามการเล่าเรื่องของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยครอบคลุมในประเด็นการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยพยายามรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งปรับแก้ให้มีความชัดเจนทางการสื่อสารความหมายและลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน

ผลการวิจัย

การประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

1. ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการออกเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อส่วนร่วม (เมตตากายกรรม) มีการติดตามข่าวสารด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นจริง (เมตตาวจีกรรม) เสียสละเวลาออกไปเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง (เมตตามโนกรรม) ชักชวนผู้อื่นให้ไปเลือกตั้ง (สาธารณโภคิ) ออกไปเลือกตั้งด้วยเสรีภาพในการแสดงออกของตนเอง (ศีลสามัญญตา) มีการติดตามข่าวสารการเมืองและเชิญชวนให้ไปเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ (ทัญญูสามัญญตา)

2. ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการดำเนินการเลือกตั้ง กล่าวคือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียรในการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ (เมตตากายกรรม) มีความเป็นกันเองในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง (เมตตาวจีกรรม) อุทิศตนเพื่องานด้วยการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (เมตตามโนกรรม) ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินการเลือกตั้ง (สาธารณโภคิ) ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ในระหว่างการแข่งขัน (ศีลสามัญญตา) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบสิทธิเลือกตั้งอย่างโปร่งใส (ทัญญูสามัญญตา)

3. ด้านการรณรงค์เลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการรณรงค์เลือกตั้ง กล่าวคือ ให้ความสำคัญในการรณรงค์เลือกตั้งเสมอ (เมตตากายกรรม) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการรณรงค์เลือกตั้ง(เมตตาวจีกรรม) เสียสละเวลาในการร่วมรณรงค์แจกใบปลิวเลือกตั้ง(เมตตามโนกรรม) ให้ความช่วยเหลือและชักชวนผู้อื่นในการใช้สิทธิเลือกตั้ง(สาธณโภคิ) ให้ความรู้ในการใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความสุจริต โปร่งใส (ศีลสามัญญตา) รณรงค์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ (ทิวฐิสามัญญตา)

4. ด้านการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้ง กล่าวคือ ให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง (เมตตากายกรรม) มีธรรมาจริยเมตตวิที่เมื่อมีการไปเลือกตั้ง (เมตตาวจีกรรม) เอาใจใส่ในการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ(เมตตามโนกรรม) ส่งเสริมและชักชวนให้คนไปเลือกตั้งทุกครั้ง(สาธณโภคิ) เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้สมัครและผู้เลือกตั้ง (ศีลสามัญญตา) ให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง(ทิวฐิสามัญญตา)

5. ด้านการตัดสินใจทางการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการตัดสินใจทางการเมือง กล่าวคือ ร่วมตัดสินใจทางการเมืองด้วยความยับยั้งแจ่มใส (เมตตากายกรรม) ร่วมปฏิเสธกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรมด้วยวาจาที่ไพเราะ (เมตตาวจีกรรม) อุทิศตนเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง(เมตตามโนกรรม) ช่วยแนะผู้นำอื่นในการตัดสินใจบริจาคเงินเข้าพรรคการเมืองด้วยความบริสุทธิ์ใจ(สาธณโภคิ) เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองโดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (ศีลสามัญญตา)

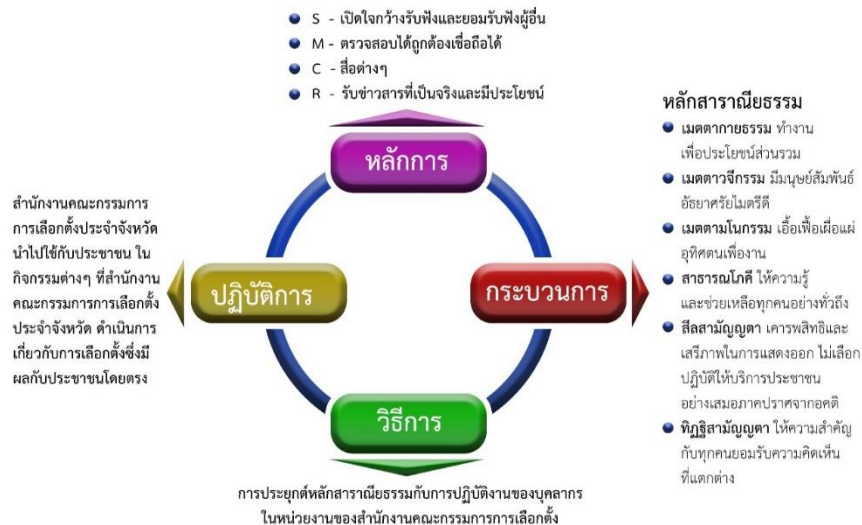
อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและนำเสนอแนะมาอภิปรายดังนี้

การประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้พุทธวิธีสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นผลทำให้ประชาชน

มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการออกเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อส่วนร่วม ออกไปเลือกตั้งด้วยเสรีภาพในการแสดงออกของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง กล่าวคือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียรในการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ อุทิศตนเพื่องานด้วยการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์เลือกตั้ง กล่าวคือ ให้ความสำคัญในการรณรงค์เลือกตั้งเสมอ เสียสละเวลาในการร่วมรณรงค์แจกใบปลิวเลือกตั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา จิตรมาศ และคณะ (2552) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกหรือสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า รูปแบบการรณรงค์เลือกตั้งที่ทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งดีที่สุด 7 ลำดับ คือ หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายรถแห่ของผู้สมัคร ทีมงานผู้สมัครเดินหาเสียง เวทีปราศรัยของผู้สมัคร การจัดประชุมชี้แจง ป้ายผ้าขนาดใหญ่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเวทีชุมชนตามลำดับ ส่วนรูปแบบที่เหมาะสมในการรณรงค์เลือกตั้งควรใช้แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินทุกกิจกรรม โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรณรงค์ ได้แก่ คณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัด (กกต.จว.) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้สมัคร และประชาชน ด้านการตัดสินใจทางการเมือง กล่าวคือ ร่วมตัดสินใจทางการเมืองด้วยความขยันหมั่นเพียร ช่วยแนะผู้นำอื่นในการตัดสินใจบริจาคเงินเข้าพรรคการเมืองด้วยความบริสุทธิ์ใจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองโดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของไพวรรณ บุรีมาตร (2563) เรื่อง พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพลวัตทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย 1. ด้านการมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบของตน 2. ด้านการเคารพกฎหมายและกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคม จะต้องมีความรู้ทางกฎหมาย 3. ด้านการรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริต จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 4. ด้านการมีจิตสาธารณะ ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีความเสียสละ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ นำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาสู่การพัฒนา

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้ การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการสื่อสารของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เรียกว่า หลักการ หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นจะทำให้ประชาชนในจังหวัดนนทบุรีเกิดความร่วมมือทางการเมืองได้นั้นต้องมีหลักการคือการสื่อสารซึ่งเป็นหัวใจสำคัญประกอบด้วย S=Source คือ ผู้ส่งสาร ต้องเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นโดยไม่ยึดความคิดเห็นของตนหรือขององค์กรเป็นหลัก, M=Message คือ สาร ต้องสามารถตรวจสอบได้ มีความถูกต้องของเนื้อหาสาระ มีประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่และที่สำคัญต้องมีข่าวสารที่เชื่อถือได้, C=Channel คือ ช่องทาง คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้สื่อที่หลากหลายในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร และ R=Receiver คือ ผู้รับสาร กล่าวคือ ทั้งบุคคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องคัดสรรข่าวสารที่เป็นประโยชน์เพื่อที่จะสื่อสารให้กับประชาชนในขณะเดียวกันประชาชนก็ควรเลือกฟังหรือรับฟังข่าวสารที่เป็นประโยชน์เท่านั้น ซึ่งทั้งสี่ประการนี้คือหลักการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องยึดเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อที่จะสร้างความเข้าใจและทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ เพราะถือเป็นหลักการที่สำคัญยิ่ง

ขั้นตอนที่ 2 เรียกว่า กระบวนการ หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องใช้หลักพุทธธรรมคือหลักสาราณียธรรมเป็นตัวกระบวนการในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดประกอบด้วย เมตตาทายกรรม กล่าวคือต้องยึดหลักการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เมตตาจริกรรม ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เมตตาโมกกรรม ต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อุทิศตนเพื่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ สาธารณโภคี ต้องให้ความรู้และให้ความช่วยเหลือกับทุกคนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกันไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สีสามัญญตา คือต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคโดยปราศจากอคติและประการสุดท้ายคือสุดท้ายคือ ทิฐิสามัญญตา ต้องให้ความสำคัญกับทุกคน และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

ขั้นตอนที่ 3 เรียกว่า วิธีการ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะได้นำหลักการ กระบวนการมาประยุกต์เข้ากับการทำงานของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เกิดความเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำไปปฏิบัติหรือไปใช้กับประชาชนในจังหวัดนนทบุรีเมื่อถึงเวลาที่จะต้องสื่อสารข้อมูลหรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

ขั้นตอนที่ 4 เรียกว่า ปฏิบัติการ ขั้นตอนนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องนำหลักการสื่อสารผสมผสานกับหลักสาราณียธรรมที่บุคลากรในสำนักงานเข้าใจแนวปฏิบัติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วไปใช้กับประชาชนในจังหวัดนนทบุรีเมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำขึ้นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีมาตรการหรือแนวนโยบายในการรณรงค์เลือกตั้งที่ชัดเจน
2. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรส่งเสริมการดำเนินการเลือกตั้งโดยการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อประกอบการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวางกรอบหรือแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการรณรงค์การเลือกตั้งของ กกต.จังหวัด

2. คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอบรมหรือโครงการการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ทั่วถึงทุกอำเภอในจังหวัดนนทบุรี

3. คณะกรรมการการเลือกตั้งสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกช่องทาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยศึกษาเฉพาะ Gen z ที่ส่งผลต่อการเมืองระดับชาติ

เอกสารอ้างอิง

นันทนา นันทวโรภาส. (2563). *สื่อสารการเมือง: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แมสมีเดีย.

ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว. (2552). *รูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ และวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลก* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพวรรณ ปุริมาตร. (2563). *พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น* (ดุขนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2540). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วรัญญา ประเสริฐ. (2560). *การสื่อสารทางการเมืองในรายการนายกฯ พบประชาชน*. ใน *บทความฉบับเต็ม การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตวิทยาลัย ระดับชาติ และนานาชาติ* (หน้า 12-25). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิทยา จิตรมาศ และคณะ. (2552). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกหรือสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา* (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดนนทบุรี. (2563). *สถิติการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 - 2563*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดนนทบุรี.

- เสถียร เขยประทับ. (2540). *การสื่อสารกับการเมือง: เน้นสังคมประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสมอ จุ่นเจริญ. (2547). *ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2540). *การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลัก และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Deutsch, K. W. (1965). *The nerves of government: Models of political communication and control (with a new introduction)*. New York: Free Press.